

ГЕОГРАФІЧНІ АСПЕКТИ ПРИБЕРЕЖНО-ВОДНИХ СУДИННИХ РОСЛИН СЕРЕДНЬОЇ ТЕЧІЇ РІЧКИ СТИР В МЕЖАХ КІВЕРЦІВСЬКОГО РАЙОНУ ВОЛИНСЬКОЇ ОБЛАСТІ

Подковиріна Іванна, Кузьмішина Ірина

Східноєвропейський національний університет імені Лесі Українки

Волинська область являє собою край з унікальною природою. Її флора поєднує в собі типові західноєвропейські і східноєвропейські елементи. На цій території поширені і бореальні, європейські неморальні та степові види. В кінці XIX – на початку XX століття рослинний покрив досліджували під час обстежень географічних особливостей регіону видатні вчені П. А. Тутковський, С. Кульчинський, О.Цинкаловський. Пізніше біологи Львівського державного університету вивчали фіторізноманіття області, зокрема, І. В. Бережний – рослинність, С. В. Трохимчук – охорону природи [1].

Ківерцівський район розташований південно-східній частині Волинської області. Ландшафти району належать до двох типів: поліського, з перевагою боліт, луків, дубово-соснових і дрібнолистих лісів та лісостепового, з поширенням в доісторичному минулому лучних степів та дубово-грабових лісів, а в наш час переважно орних земель. Серед природних фітосистем зазначеного регіону найменш досліджені і практично не забезпечені охороною прибережно-водні та водні. Дослідженням флори водойм і боліт лісостепу України займалась Г. А. Чорна [2]. Відсутність публікацій про прибережно-водні рослини саме Ківерцівського району й зумовило актуальність теми наукового дослідження.

Мета досліджень – з'ясувати географічні особливості прибережно-водних рослин річки Стир в околицях с. Кульчин Ківерцівського району. Проведені протягом вегетаційних періодів 2014-2016 рр. дослідження засвідчили, що видове різноманіття даної території становить 73 види прибережно-водних судинних рослин. Таксономічні назви подано відповідно до «Определителя высших растений Украины», географічне

поширення видів – з урахуванням видання «Судинні рослини Волинської області» [3, 4].

У регіоні досліджень нами виділено 5 типів ареалів. Найбільшими за кількістю, які включають в собі значну частину, є види з палеотропічним поширенням (31 вид, або 42,46 % від загальної кількості видів) та голарктичним (27 видів, або 36,98 %). Представниками групи видів з палеотропічним поширенням є *Salix fragilis* L., *Veronica anagallis-aquatica* L., *Rorippa amphibia* L. (Bess.), з голарктичним – *Polygonum persicaria* L., *Cardamine pratensis* L., *Ranunculus repens* L. тощо.

В середній частині географічного спектру за кількістю видів виділено одну групу з космополітичним ареалом (9 видів, або 12,32 %), представниками якої є *Lycopus europaeus* L., *Rorippa palustris* (L.) Bess, *Potentilla anserina* L. тощо.

Найменша за кількістю видів частина спектра включає 2 групи – із європейським поширенням (4 види, або 5,47 %), представниками є *Agrostis stolonifera* L., *Carex elata* All., *Galium rivale* Gris., та європейськосередземноморським (2 види, або 2,73%, представники *Sparganium neglectum* Beedy, *Lysimachia vulgaris* L.).

Географічний аналіз досліджуваних прибережно-водних рослин засвідчив переважання груп із палеотропічними та голарктичними ареалами, що підтверджує мобільність пристосування видів до умов обводненого середовища.

1. Природа Волинської області / [за ред. К. І. Геренчука]. – Львів : Вища школа, 1975. – 146 с.

2. Чорна Г. А. Флора водойм і боліт Лісостепу України. Судинні рослини / Г. А. Чорна. – К.: Фітосоціоцентр, 2006. – 184 с.

3. Определитель высших растений Украины / [отв. ред. Ю. М. Прокудин]. – К.: Наукова думка, 1987. – 548 с.

4. Судинні рослини Волинської області. Флора і культивати / [за ред. В. К. Терлецького]. – Луцьк : Вид-во Волинського державного університету ім. Лесі Українки, 1995. – 124 с.